

VODNI STOLP MARIBOR

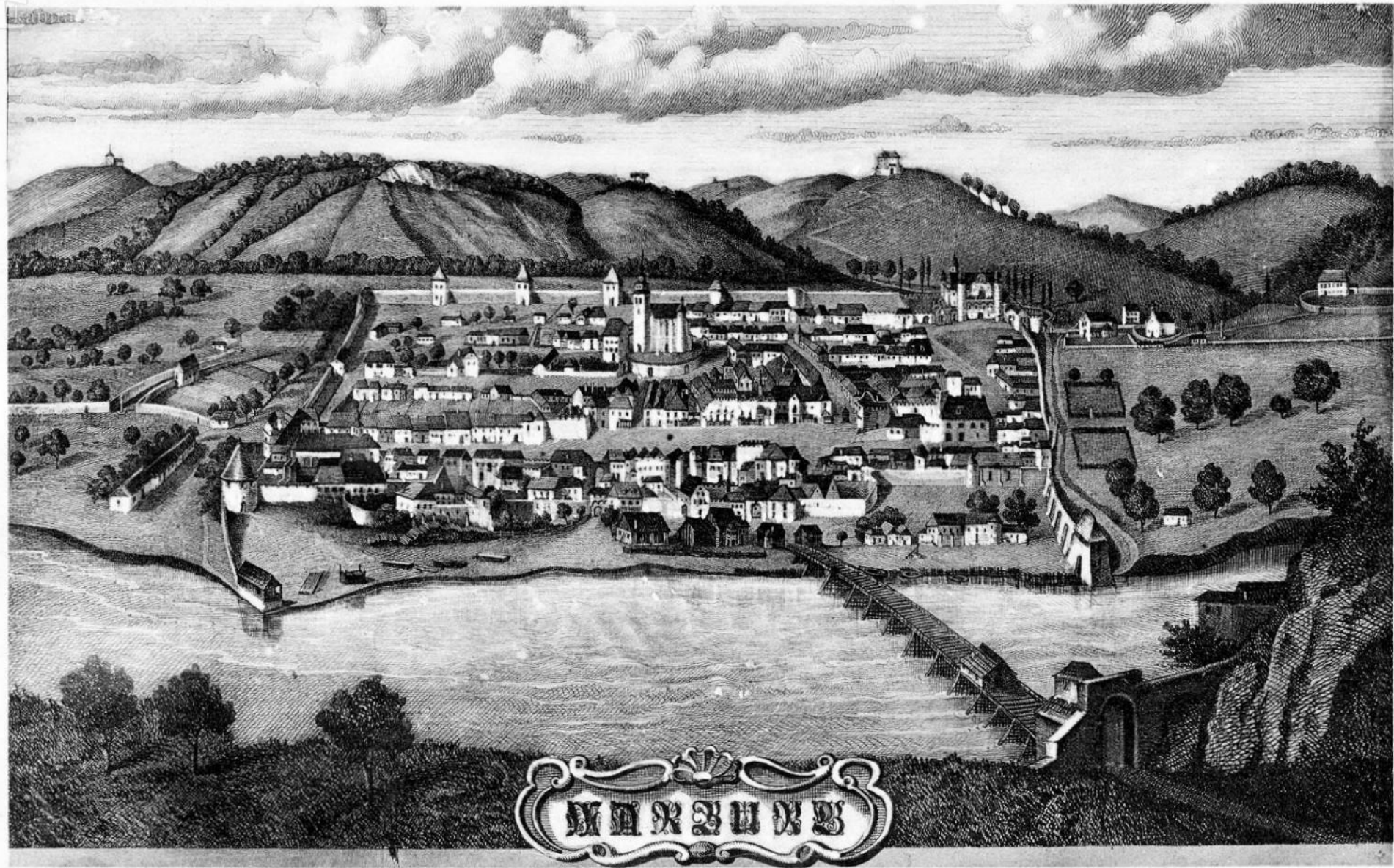
Milena Antonić, *Zavod za varstvo kulturne dediščine, Območna enota Maribor*

v sodelovanju z **Mojca Horvat**, *Pokrajinski arhiv Maribor*

Vischer Georg Matthäus (kartograf, topograf in geometer), okoli 1685

del Zbirke fotografij in razglednic v Pokrajinskem arhivu Maribor

Reprodukcija litografskega pretiska (1876) oljne slike neznanega avtorja iz okoli 1657 v Štajerskem deželnem arhivu v Gradcu – pogled na mesto z juga. Viden je Vodni stolp, ki je z zapornim zidom povezan z Židovskim stolpom.

MARIBOR – VODNI STOLP EŠD 445

234. MARIBOR, Vodni stolp

Zemljiško-knjižni podatki:

Katastrska občina: Maribor-grad

Št. zemljiško-knjižnega vložka: 1023

Parcelna številka: 2179

Lastnik: Družbena lastnina

Imetnik pravice uporabe: Občina Maribor.

Opis:

Značilna obrambna arhitektura peterokotnega tlorisa ima preprosto, funkcionalno oblikovane fasade, katere členijo le paličast mejni zidec v višini I. nadstropja ter funkcionalno razmeščene strelne line v kamnitih okvirjih. Podstrešnega venca ni, zid je pod streho zaključen z vrsto klesancev. V severni fasadi trikrat, v ostalih fasadah pa po enkrat je ta vrsta prekinjena in tvori strelno lino v kamnitom okvirju. V stolp vodi dvojce vrat v kamnitom okvirju. Zidovi so nagnjeni navznoter.

Ovrednotenje:

Vodni stolp so zgradili leta 1552 v sklopu rekonstrukcije mestnega obzidja. Zaradi svoje monumentalne arhitekture in izpostavljene lege ob reki je postal eden od simbolov Maribora. Njegova največja kvaliteta je v ohranjenosti utrdbene arhitekture, ki je zadržala svoje funkcionalno in likovno podobo od nastanka do danes.

Varstveni režim:

Spomenik varujemo v njegovi neokrnjenosti in izvirnosti. Dovoljeni so posegi za ohranitev spomenika in za prezentacijo njegovih spomeniških kvalitet.

Način uporabe:

V stolpu je vinoteka, kar je primerna namembnost.

Medobčinski uradni vestnik; https://gis.gov.si/MK_eVRDpredpis/p0667_1.pdf

Pogled na jugozahodno bastijo, imenovano Benetke, ki je v naravi ne moremo več videti. V ozadju je Sodni stolp.

Vodni stolp, 1960

Vodni stolp 1.1967

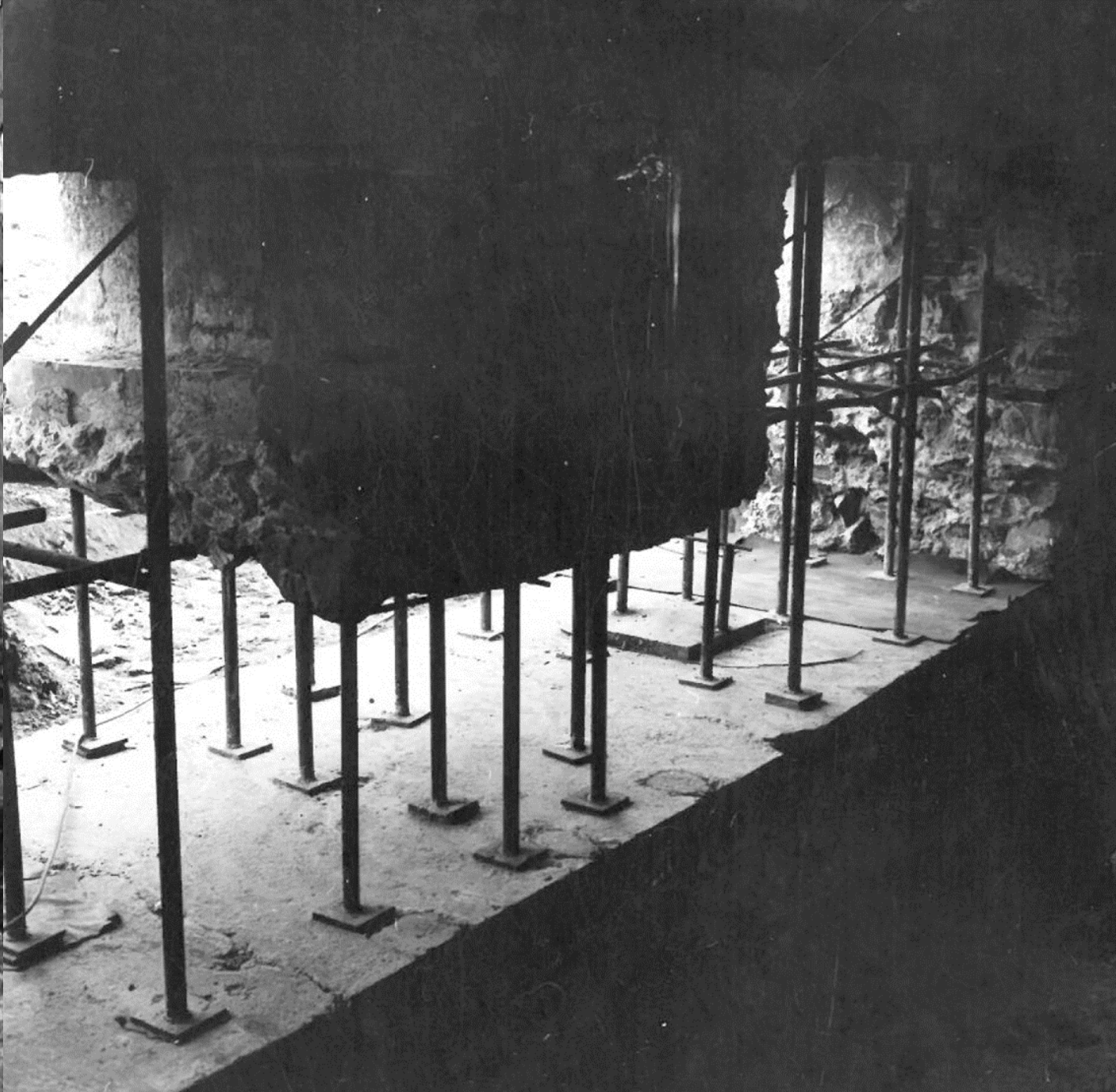

Vodni stolp 1.1967 - pričetek rušenja stavb okrog
Vodnega stolpa

Vodni stolp 1.1967 - pričetek rušenja stavb okrog
Vodnega stolpa

Dvig Vodnega stolpa, 1967-1968, fototeka ZVKDS OE MB

Dvig Vodnega stolpa, 1967-1968

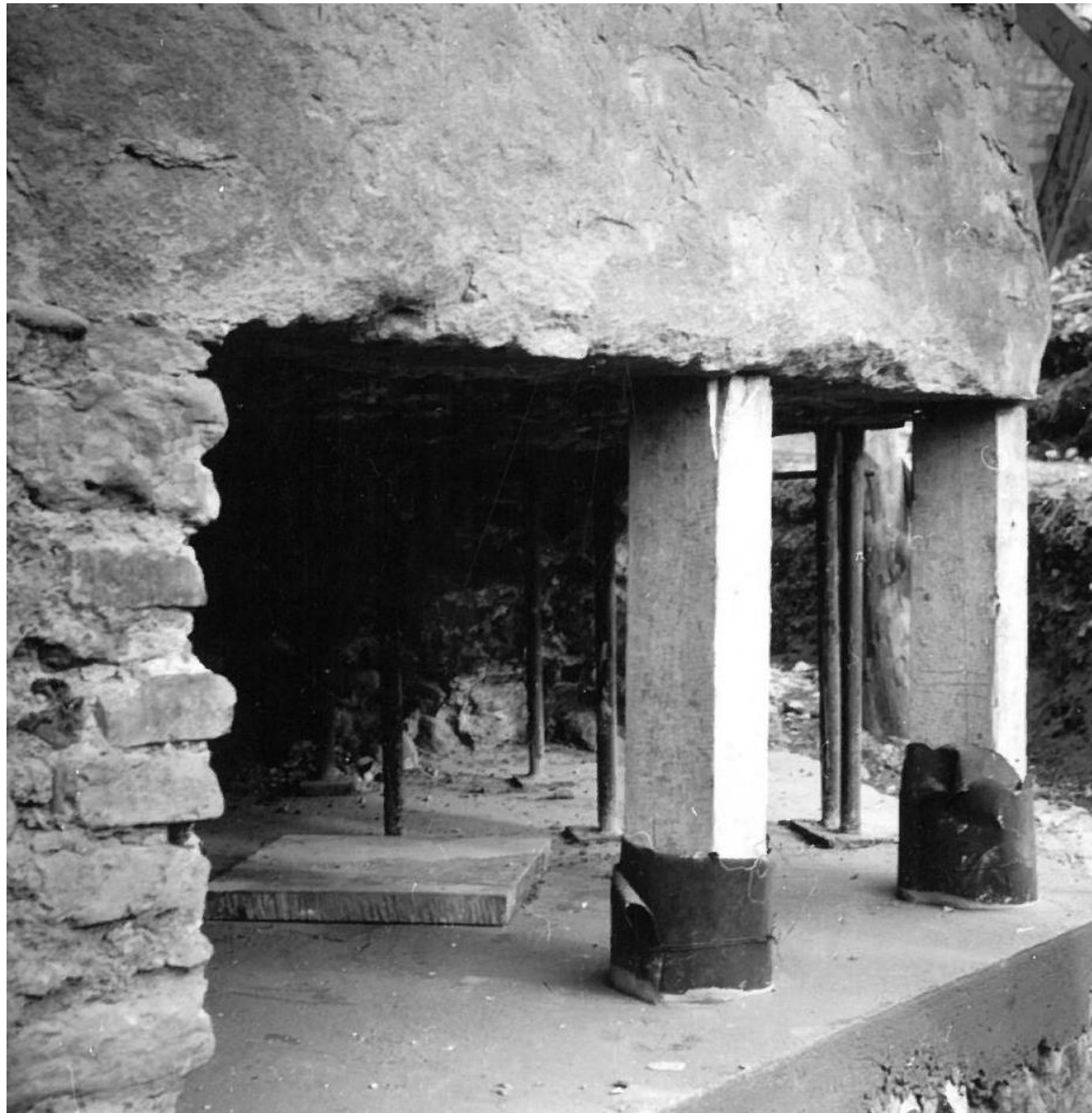
fotografija: <https://www.kamra.si/mm-elementi/item/detajli-gradbenega-posega-na-vodnem-stolpu-v-mariboru-15.html>

Dvig Vodnega stolpa, 1967-1968, fototeka ZVKDS OE MB

Dvig Vodnega stolpa, 1967-1968, fototeka ZVKDS OE MB

Dvig Vodnega stolpa, 1967-1968, fototeka ZVKDS OE MB

Uporabo takrat novega načina podpiranja pri adaptacijah z uporabo stojk je **Jože Požauko** predstavil v razpravi Novi načini podpiranja sten in konstrukcij pri adaptacijah. Kot primer je opisal celoten potek dviganja Vodnega stolpa v Mariboru:

»Ko je bilo vse pripravljeno, pri vsaki dvigalki tudi merilna letvica, sem dal znak za začetek dviga. Dogovorjeno je bilo, da dvignemo v začetku samo 2,5 cm, nato pa vsi prenehajo z dviganjem. Bil sem v stolpu, vsi delavci so bili zunaj, pod zaščitnimi strešicami ob dvigalkah. Čulo se je delovanje dvigalk. Naenkrat sem zaslišal zamolkel pok, kakor da se nekaj lomi. Takoj sem ustavil delo in pregledal vse dvigalke. Na strani s tremi dvigalkami je srednja dvignila 2,5 cm, krajne pa šele 5 mm. Vse ostale dvigalke so imele enak dvig 5 mm. Dvigalko s hitrejšim dvigom smo ustavili in s preostalimi dvignili za 2,5 cm. Poslej smo dvigovali po 5 mm, ker pri tem med dvigalkami ni bilo razlike. Po prvi sprostitvi dvigalk je bila reža široka seveda samo 160 mm. Podložili smo z železniškimi, hrastovimi pragovi. Ko so dvigalke popustile, so pragovi zaprasketali, kakor trste na ognju. Pri naslednjih dvigih smo uporabili 8 cm debele železobetonske plošče. Po trikratnem dvigu smo nastalo odprtino ob dvigalkah podložili. Ta postopek smo ponavljali, dokler nismo dosegli predvidene višine 2,60 m. Sedaj smo stolp opažili in odprtine pod in obbetonirali. Na vseh vogalih smo imeli v mirujočem in premičnem delu zabetonirano ploščato železo, ki smo ga pred dvigom prevrtali. Po končanem dvigu smo na vse vogale, v luknje obesili svinčnice, ki so kazale točno v izhodišče. Dvig je funkcioniral kakor ura.

Pri vsem tem je zanimiv še za vsa dela porabljen čas in delovna sila. V gradbenem dnevniku je vpisanih 160 delovnih dni. Delo je trajalo od 21. 12. 1967 do 19. 7. 1968.

Za vse predpriprave smo porabili 94 delovnih dni, za sam dvig 36 delovnih dni, za podbetoniranje in ureditev okolja 30 delovnih dni; skupaj 160 delovnih dni. Povprečno je bilo na zgradbi 16 ljudi. Upam, da sem tako dovolj nazorno opisal uporabo novega načina podpiranja pri adaptacijah, z uporabo stojk. Vesel bom, če bo uporaba tega načina služila marsikateremu kolegu in kolegici, v splošno korist.«

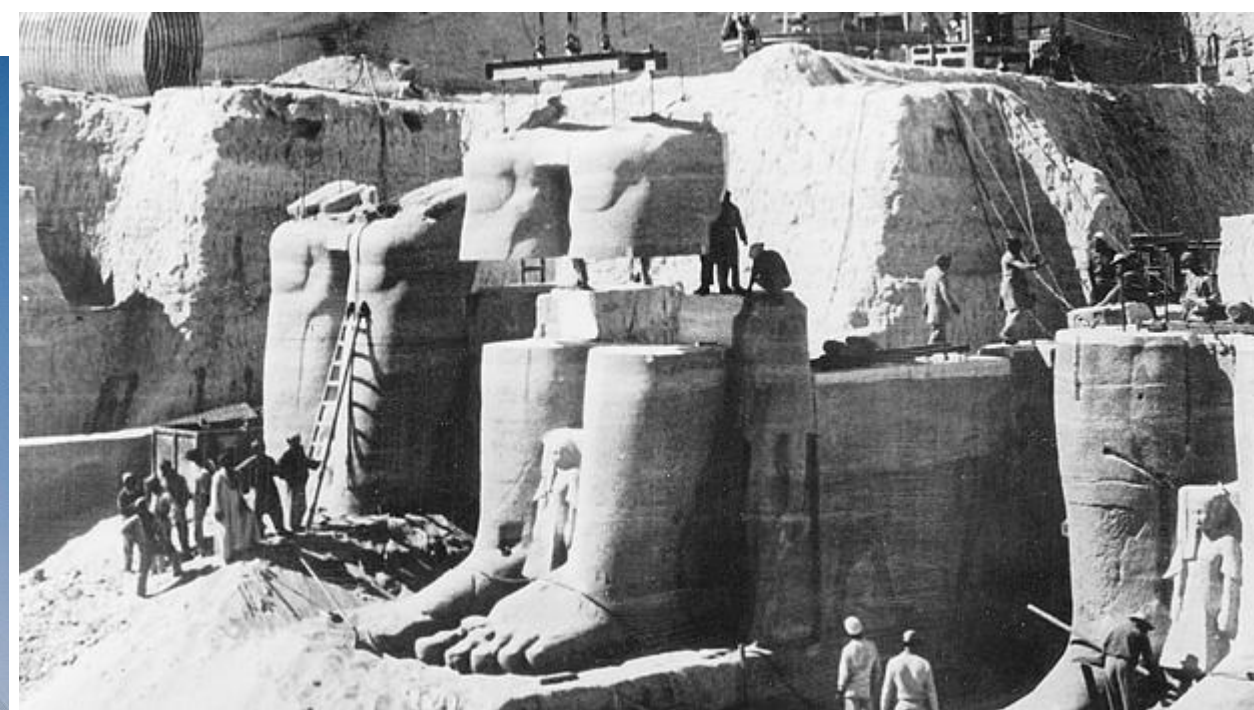
Dvignjen Vodni stolpa, 1968, fototeka ZVKDS OE MB

VODNI STOLP MARIBOR :
ABU SIMBEL EGIPT

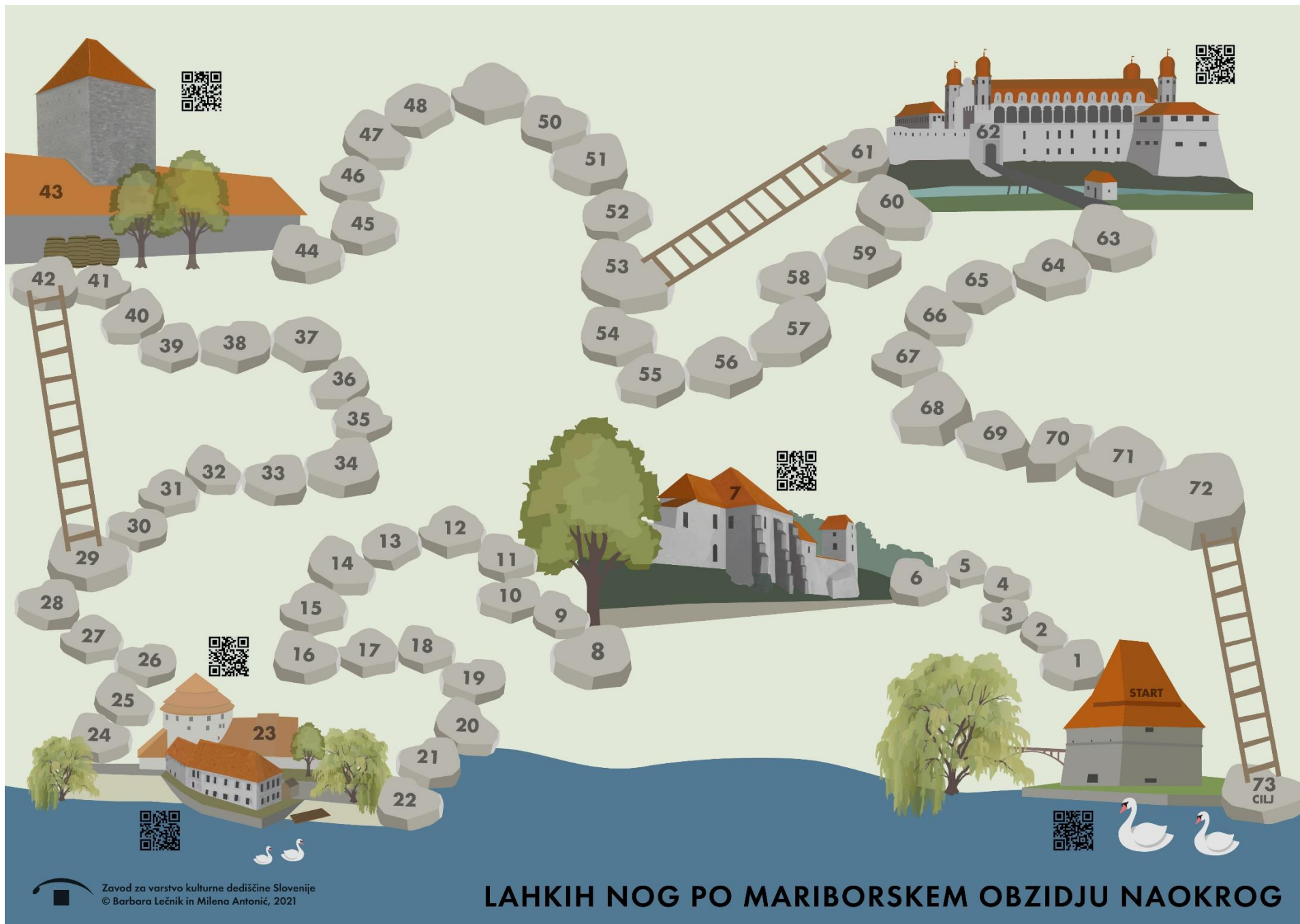
ABU SIMBEL

Abu Simbel sta dva mogočna kamnita [templja](#) v kraju Abu Simbel (v arabščini أبو سمبل), majhni vasici v [Nubiji](#), južni [Egipt](#), v bližini meje s [Sudanom](#). Sta na zahodnem bregu Naserjevega jezera, približno 230 km jugozahodno od [Asuana](#). Kompleks je del [Unescove svetovne dediščine](#), znan kot "nubijski spomeniki" ^[1], ki so od Abu Simbla po reki navzdol do File (blizu Asuana). Templja sta bila, ko je vladal faraon [Ramzes II.](#) v 13. stoletju pred našim štetjem, prvotno izklesana iz pobočja kot trajni spomenik nanj in njegovo kraljico Nefertari v spomin na njegovo domnevno zmago v [bitki pri Kadešu](#). Zaradi gradnje [Asuanskega jezua](#) in dviga vode v Naserjevem jezeru so morali kompleks leta 1968 v celoti preseliti na umeten hrib, narejen visoko nad jezerom.

Reševanje templjev se je začelo novembra 1963 pod vodstvom večnacionalne ekipe arheologov, inženirjev in usposobljenih izvajalcev težke opreme, ki so delovali skupaj v okviru Unesca; to je takrat stalo približno 80 milijonov ameriških dolarjev. Darovalo je več kot 50 držav. Delo je bilo opravljeno z egiptovskimi, nemškimi, francoskimi, italijanskimi in švedskimi gradbenimi podjetji. Med letoma 1964 in 1968 je bilo celotno območje previdno narezano na velike bloke (do 30 ton, v povprečju 20 ton), razstavljeno, dvignjeno in ponovno na novi lokaciji, 65 m višje in 200 metrov nazaj ob reki, postavljeno, to je bil eden največjih izzivov arheološkega inženiringa v zgodovini. [5] Spencer, Terence (1966). The Race to Save Abu Simbel Is Won. Life magazine, December 2, 1966

LAHKIH NOG PO MARIBORSKEM OBZIDJU NAOKROG